

тиційні цілі та рефінансування попередньо отриманих кредитів, які становлять 0,87 та 4,37 млрд грн. Щоб забезпечити сталість фінансової системи України та зменшити загальний борг країни, необхідно залучити іноземних інвесторів, які зацікавлені в підтримці оборонної промисловості та збройних сил України. Це може зменшити навантаження на державний бюджет та дати змогу залучити додаткові ресурси для розвитку економіки країни, також можна створити більш сприятливі умови для розвитку місцевих підприємств, що може допомогти збільшити доходи держави та зменшити залежність від державного кредиту.

Висновки. Розвиток державного кредиту України в умовах воєнного стану потребує комплексного підходу, який включає в себе не тільки залучення фінансових ресурсів, але й вирішення проблем ефективного використання цих ресурсів. Одним зі способів залучення коштів у цих умовах є емісія державних облігацій та їх продаж на внутрішньому ринку. Уряд може також звернутися до міжнародних кредитних організацій та залучити зовнішній кредит. Проте потрібно враховувати можливі наслідки збільшення державного боргу та обмеження фінансової свободи країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Мелих О. Ю. Державний кредит і сучасний стан державного боргу України. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. 2019. № 12.
2. Державний борг України (2009–2023). *Ставки, індекси, тарифи*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/> (дата звернення: 19.04.2023).
3. Міністерство Фінансів України. *Міністерство Фінансів України*. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk/borgova-politika> (дата звернення: 19.04.2023).
4. Державна програма «Доступні кредити 5–7–9 %». *Київська обласна військова адміністрація*. URL: <https://koda.gov.ua/za-chas-diyi-voyennogo-stanu-v-mezhah-derzhavnoyi-programy-dostupni-kredyty-5-7-9-vydano-23-999-pilgovyih-kredytiv-na-sumu-majzhe-96-mlrd-grn/> (дата звернення: 21.04.2023).

Волкова В. В.

канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів і банківської справи
ДонНУ імені Василя Стуса

РОЛЬ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Вступ. Сьогодні основною загрозою стійкості й безпеці країни загалом та її регіонам і територіальним громадам зокрема досі є збройна агресія Росії. Це потребує зосередження зусиль державних і місцевих органів влади, військових адміністрацій саме в цьому напрямі [1].

Метою роботи є обґрунтування ролі місцевого самоврядування під час дії режиму воєнного стану та виділення можливих шляхів її посилення для післявоєнної відбудови України.

Основна частина. Трансформаційні процеси в українському суспільстві, які спрямовані на подолання наслідки економічної стагнації країни та прискорення темпів європейської інтеграції, не можуть оминати появу потужного інституту місцевого самоврядування, що буде здатне досягати консенсусу між інтересами суспільства, бізнесу, політичних сил, суб'єктів публічної адміністрації, але й розвивати національну економіку, забезпечуючи ресурси, необхідні для ефективного державотворення.

Досягнення децентралізації, автономія місцевого самоврядування, підвищення рівня довіри населення до державних та місцевих органів влади стали вирішальними у здатності України протистояти збройній агресії Росії. Так, Вінницькою обласною районною адміністрацією в 2022 році: забезпечено в межах повноважень виконання заходів підготовки та ведення територіальної оборони, проведення заходів мобілізації; спільно з військовим командуванням запроваджено та організовано здійснення заходів правового режиму воєнного стану; здійснено надання всебічної допомоги силам безпеки та силам оборони Вінниччини та інших регіонів тощо [2]. Отже, стійкість, виявлена територіальною громадою, підтверджує доцільність реформи децентралізації й потребу її поглиблення в межах повноенної розбудови країни.

Варто зазначити, що особливістю правового режиму воєнного стану стало створення військових адміністрацій як тимчасових державних органів. Ці організації діють паралельно з органами місцевого самоврядування, тобто їх утворення не означає припинення повноважень органів місцевого самоврядування. До того ж повноваження органів місцевого самоврядування під час дії режиму воєнного стану зазнали певних змін у питаннях виконання місцевих бюджетів та надання соціальної допомоги [3; 4].

Наразі війна триває, але держава вже робить кроки до відновлення країни, регіонів та громад. 9 липня 2022 р. Верховна Рада України в другому читанні ухвалила законопроект «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій» № 5323. Цей закон передбачає вдосконалення державної регіональної політики та враховує виклики, які постали перед громадами й регіонами через військову агресію Російської Федерації. Досягти цього можна через зміни в ключових аспектах державної регіональної політики – стратегічному плануванні, фінансуванні, інституційній підтримці та моніторингу регіонального розвитку [1].

Далі представимо шляхи посилення ролі органів місцевого самоврядування у післявоєнний період (рис. 1).

Рисунок 1 – Шляхи посилення ролі органів місцевого самоврядування для післявоєнного відновлення України

Висновки. Отже, органи місцевого самоврядування і далі виконують свої повноваження, спрямовані розв’язання проблем місцевого рівня з урахуванням специфіки функціонування кожної території в умовах воєнного стану та потреби їх післявоєнного відновлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Місцеве самоврядування як чинник стійкості тилу. URL: <https://decentralization.gov.ua/uploads/attachment/document/1221/ad-stiykist-gromad.pdf> (дата звернення: 22.04.2023).
2. Про затвердження Програми економічного і соціального розвитку Вінницької області на 2023 рік. URL: <https://vin.gov.ua/oda/normatyvno-pravovi-dokumenty/794-nakazy-nachalnyka-oblasnoi-viiskovoi-administratsii/52367-nakaz-2875-vid-15-hrudnia-2022-roku-3> (дата звернення: 21.04.2023).
3. Закон України 14.04.2022 № 2193-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо надання соціальних послуг у разі введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або окремих її місцевостях». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2142-20#Text> (дата звернення: 22.04.2023).
4. Закон України від 12.05.2022 № 2259-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування державної служби та місцевого самоврядування у період дії воєнного стану». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2259-20#Text> (дата звернення: 22.04.2023).